

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีความพร้อมรับกับสถานการณ์
ความเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เนื่องจากการศึกษา
เป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนพัฒนาตนเองในด้านต่างๆตลอดชีวิตให้มีความรู้ มีความสุข มีสุขภาพ
แข็งแรง มีครอบครัวที่อบอุ่น มีวัฒนธรรมสภาพแวดล้อมและสังคมที่ดีมีสันติ ภายใต้บรรยากาศ
การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยกระบวนการพัฒนาคนนั้นจะมุ่งพัฒนาให้ทุกคน
มีความรู้คู่คุณธรรม เป็นไปตามนโยบายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
หมวด 5 ที่กำหนดแนวนโยบายพื้นฐานด้านคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาเอาไว้ว่า

“การจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบ ต้องจัดให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทาง
เศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมาย เพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้
มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงสังคมโลก รวมทั้ง
ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่น
ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข” (รัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย, 2550 : 3) และเพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานคุณภาพและมาตรฐาน
การจัดการศึกษาดังกล่าว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงกำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามมาตรา 6 ว่า “ การศึกษาต้อง
เป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมี
จริยธรรมและมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ” โดยยึดหลักการจัดการศึกษาที่สำคัญ 3 ประการ
ตามมาตรา 8 คือ 1) เน้นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัด
การศึกษา 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง” กระบวนการจัด
การศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ และเชื่อว่าผู้เรียนทุก
คนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การจัดการศึกษา
ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิทางการศึกษาเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี
ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายต้องเข้า
มามีบทบาท และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น อันจะเป็นปัจจัยให้สถานศึกษามี
ความเข้มแข็ง ในด้านการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ

และมีประสิทธิภาพสูงสุด ในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้น มาตรา 39 ได้กำหนดให้ กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ให้กับคณะกรรมการและเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 6) เพื่อความคล่องตัว มีอิสระ รวดเร็ว มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ การกระจายซึ่งอำนาจเป็นหลักการสำคัญในการปฏิรูปการบริหารสถานศึกษาที่มุ่งเน้นให้ใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการด้านการศึกษา โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้อง โดยตรงกับกระบวนการพัฒนาผู้เรียน และถือเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียในทุกฝ่ายด้วย ในการนี้กรมวิชาการ ได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มีการกระจายอำนาจทางวิชาการไปให้สถานศึกษา โดยที่สถานศึกษาต้องทำสาระหลักสูตร และการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาด้วยตนเอง

(กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ. 2546 : 5) ซึ่งในปัจจุบันได้มีการปรับปรุงเป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปแล้วนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นผู้นำและประสานความร่วมมือกับบุคลากรหลายฝ่ายในการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา กำหนดหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง การติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน และเป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ (สำนักงานทดสอบทางการศึกษากกรมวิชาการ. 2542 : 6-7)

การจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มีคุณภาพนั้น ครูต้องเป็นครุมืออาชีพ คือ ต้องเป็นผู้มีความรู้ ทักษะ และมีอิสระทางวิชาชีพ จึงสามารถวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ดำเนินกลยุทธ์ทางการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลในบริบทของสถานการณ์การจัดการเรียนรู้ของตน โดยเฉพาะผู้ร่วมงานจะต้องทำงานในลักษณะของทีมวิชาชีพ โดยแบ่งปันความรับผิดชอบในการให้บริการการศึกษา รวมทั้งตอบสนองความต้องการของชุมชน ดังนั้นการมีส่วนร่วมในการบริหารงานจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ซึ่ง ประยูทธ์ ตรีชัย (2554 : 4) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นปัจจัยที่ช่วยลดพฤติกรรมในเรื่อง ครูขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานมีความเฉื่อยชา รอฟัง และทำตามคำสั่งเท่านั้น ไม่มีความผูกพันต่อหน่วยงาน ส่งผลให้การดำเนินงานขาดประสิทธิภาพ ดังนั้นการทำให้ผลงานมีคุณภาพต้องอาศัยความร่วมมือของครู เพราะครูเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานภายในโรงเรียนในทุกเรื่อง การเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนย่อมส่งผลให้ครูมีความพึงพอใจและผูกพันกับงานมีขวัญและกำลังใจ เกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานเกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน และ

เกิดการยอมรับในการบริหารงานอย่างแท้จริง (มงคล ผิวฟ่อง. 2548 : 3)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่หลักในการให้การสนับสนุนและส่งเสริมด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องวางแผนในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะด้านการบริหารงานวิชาการร่วมกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการประสานความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ อีกทั้งเพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง แต่จากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2551 และปีการศึกษา 2552 ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยภาพรวม เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยร้อยละระหว่าง 2 ปีการศึกษาแล้ว พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยลดลงทุกรายวิชา ดังนี้ ผลการทดสอบวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2551 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 45.09 และปีการศึกษา 2552 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 40.26 วิชาคณิตศาสตร์ปีการศึกษา 2551 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 46.80 และปีการศึกษา 2552 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 39.74 วิชาวิทยาศาสตร์ ปีการศึกษา 2551 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 54.27 และปีการศึกษา 2552 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 39.64 วิชาภาษาอังกฤษปีการศึกษา 2551 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 38.67 และปีการศึกษา 2552 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 36.58 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. 2553 : 1) จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ลดลงดังกล่าว เป็นผลสะท้อนให้เห็นถึงสภาพการวางแผนการดำเนินงาน การแก้ไขปรับปรุง และการพัฒนางานด้านการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งซึ่งมีความแตกต่างกันไปตามสาเหตุและปัจจัย เมื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 แต่ละแห่งโดยรวมแล้ว พบว่ามักมีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่ ปัญหาด้านหลักสูตรที่มักจะพบว่ามีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ไม่ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น บุคลากรขาดความเข้าใจเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนพบว่า ครูขาดการเตรียมการสอนและไม่ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงหรือกิจกรรมนอกห้องเรียนเท่าที่ควร ทำให้นักเรียนเรียนรู้เฉพาะในห้องเรียนเป็นส่วนใหญ่ ขาดการพัฒนาด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านการนิเทศการศึกษาพบว่า มีการนิเทศภายในโรงเรียนน้อยเนื่องจากครูไม่ยอมรับผู้นิเทศ ด้านการวัดและประเมินผลมักพบว่า มีการใช้ข้อสอบปรนัยมากเกินไป ซึ่งเป็นการวัดแต่ความจำตามเนื้อหาเท่านั้น ทำให้มีผลย้อนกลับไปสู่การเรียนที่เน้นเนื้อหาเป็นส่วนใหญ่เท่านั้น

จากสภาพปัญหาการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในด้านต่างๆ มีผลต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่เกิดขึ้นนี้ ทุกฝ่ายต้องให้ความสำคัญในงานวิชาการเป็นอันดับแรก เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาคือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ งานวิชาการจึงเป็นตัวบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญและตระหนักถึงหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และต้องเป็นผู้นำทางวิชาการเข้าใจขอบข่ายภาระหน้าที่ของการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างดี โดยธรรมชาติแล้วผู้บริหารสถานศึกษาไม่อาจดำเนินงานทุกอย่างในโรงเรียนได้เองโดยลำพัง จึงจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมกับครูในโรงเรียนซึ่งการบริหารงานลักษณะนี้ได้รับการยอมรับว่าทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงครูผู้สอนต้องได้รับการเตรียมความพร้อม มองเห็นคุณค่าของตน มีความรู้ มีความเข้าใจตลอดจนปฏิบัติงานด้านวิชาการร่วมกันเป็นทีม ดังที่ สำเร็จ สมวงษ์ (2532 : 135-136) กล่าวไว้ว่า การที่ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ว่าจะผลดีต่อสถานศึกษาหลายประการ เช่น ครูได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ ครูมีความผูกพัน ต่อหน่วยงาน และพร้อมยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ครูมีความเข้าใจและไว้วางใจต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อครูมีส่วนร่วมงานด้านวิชาการ ตั้งแต่ การกำหนดเป้าหมาย บทบาท การตัดสินใจ และการติดต่อสื่อสารซึ่งจะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจัดการเรียนการสอนไปในทิศทางเดียวกัน และส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นในที่สุด สอดคล้องกับ มงคล ผิวพอง (2548 : 74) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการในสถานศึกษาที่จัดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการในสถานศึกษาที่จัดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้แล้ว เพื่อให้การวางแผนปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนตรงตามความต้องการของท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น ชุมชน ประชาชนในท้องถิ่น องค์การบริหารและเอกชนทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต้องมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมเช่นเดียวกันด้วย

ผู้วิจัยในฐานะเป็นหัวหน้างานวิชาการ โรงเรียน ได้มองเห็นความสำคัญในเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูต่อการบริหารงานวิชาการ โดยเห็นสอดคล้องกับนักวิชาการว่างานวิชาการเป็นหัวใจหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น การจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดหาแหล่งเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกัน จึงจะทำให้

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาได้ ผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบรบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลจากผลการศึกษางานวิจัยนี้ไปเป็นข้อเสนอแนะและแนวทางใน การพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพต่อไป

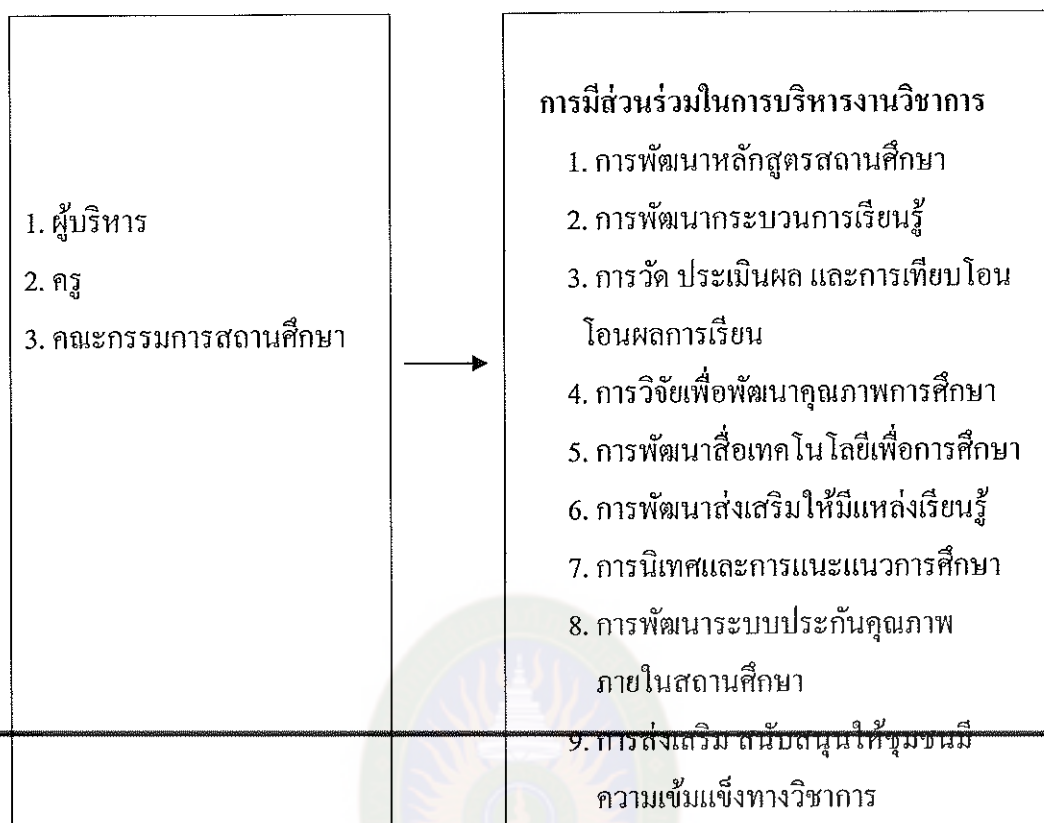
วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียน ประถมศึกษาอำเภอบรบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูใน โรงเรียน ประถมศึกษาอำเภอบรบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ ครูในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบรบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ยึดกรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครู ในโรงเรียน ตามขอบข่ายการบริหารวิชาการในสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 33-38) โดยสังเคราะห์ ขอบข่ายที่มีภารกิจใกล้เคียงกัน กำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยตามเนื้อหา ดังนี้ คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัด ประเมินผล และ การเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศและการแนะแนวการศึกษา และ 8) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 9) การส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชน มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้ปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบรบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 66 โรงเรียน รวม 1,275 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. 2553 : 2)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้ปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการ สถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบรบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 จำนวน 1,275 คน จำนวน 66 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 14 คน ครู

ผู้ปฏิบัติการสอน 140 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 137 คน รวมทั้งสิ้น 291 คน ในปีการศึกษา 2553 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. 2553 : 2)

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ปีการศึกษา 2553

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน หมายถึง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ได้มีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมตัดสินใจและร่วมประเมินผลเพื่อให้งานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุประสิทธิผล

2. การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้บังเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ประกอบด้วย 9 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัด ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศและการแนะแนวการศึกษา 8) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 9) การส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ

3. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู หมายถึง การมีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ ตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผลเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุประสิทธิผล ประกอบด้วยการมีส่วนร่วม 9 ด้าน ดังนี้

3.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

3.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนรู้ การปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ ตามโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ ที่สถานศึกษากำหนดขึ้น

3.3 การวัด ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษา การส่งเสริมให้ครูจัดทำ

แผนการวัดผล และพัฒนาเครื่องมือวัดผลให้ได้มาตรฐาน รวมทั้ง การดำเนินงานเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียน

3.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.5 การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับครูและผู้เรียนอย่างเพียงพอ

3.6 การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เพียงพอและสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้

3.7 การนิเทศและการแนะแนวการศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดระบบการดำเนินงาน การประเมินผล การติดตาม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ การจัดระบบนิเทศและการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษาและร่วมกับสถาบันอื่น

3.8 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดระบบโครงสร้างองค์กรการกำหนดเกณฑ์การประเมิน การวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินการพัฒนางานตามแผน และการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.9 การส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนและการประสานความร่วมมือให้บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา

4. ข้าราชการครู หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู ในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบรบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้รักษาราชการแทนผู้บริหารสถานศึกษา ที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบรบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

6. ครูผู้ปฏิบัติการสอน หมายถึง ครูผู้สอนที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบรบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2553

7. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอบรบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบระดับปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเข้าไปมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
2. ผู้บริหารและคณะครูสามารถนำข้อเสนอแนะจากงานวิจัยนี้มาปรับใช้ เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการได้
3. คณะครู และนักเรียนเมื่อได้รับการบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพแล้ว จะทำให้การเรียนการสอน มีประสิทธิภาพ มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY